

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudkyní JUDr. Kateřinou Malíkovou ve věci

žalobce: **Ing. J. K.**, narozený xxx
bytem Xxx, Xxx, Xxx
zastoupený Mgr. Jakubem Kotrbou, advokátem
sídlem Těšnov 1059/1, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ing. L. H.**, narozený xxx
bytem Xxx, Xxx
zastoupený Mgr. Markem Vojáčkem, advokátem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

o uložení povinnosti uzavřít smlouvu o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným

takto:

- I. **Žaloba, aby soud uložil žalovanému povinnost uzavřít se žalobcem smlouvu o převodu obchodního podílu ve společnosti HXX s.r.o., IČO xxx, sídlem Xxx, Xxx, Xxx, se zamítá.**
- II. **Žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 1 205 523 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Marka Vojáčka, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 29. 6. 2015 se žalobce vůči žalovanému domáhal, aby soud uložil povinnost žalovanému k odkupu obchodního podílu ve smyslu ust. § 89 zák. č. 90/2012 Sb., zákona o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), (dále také jen „z. o. k.“), za cenu určenou na základě znaleckého posudku znalce jmenovaného soudem – 12 964 000 Kč. Svou žalobu odůvodnil následovně. Žalobce je společníkem ve společnosti HXX spol. s r. o., se sídlem Xxx, Xxx, IČO xxx o velikosti obchodního podílu 40 %, žalovaný je společníkem uvedené společnosti o velikosti 60 %. Společnost vznikla zápisem do obchodního rejstříku dne 13. 11. 1990. Po celou dobu existence společnosti byl žalobce jednatelem, druhým jednatelem byl žalovaný. Působení ve společnosti současně s působením ve společnosti AXX spol. s r.o. představovalo hlavní výdělečnou činnost žalobce a jeho profesní uplatnění. Nic nenasvědčovalo tomu, že by mezi společníky existovala nespokojenost nebo rozpory. Došlo ale k situaci, že žalobce 30. 1. 2015 odjel na zahraniční plánovanou dovolenou do 14. 2. 2015. Dne 3. 2. 2015 rozesílal žalovaný zaměstnancům a klientům společnosti e-mailové zprávy o přípravě organizačních změn ve společnosti. Následně dne 4. 2. 2015 vystoupil žalovaný v sídle společnosti před zaměstnanci společnosti s tím, že přednesl zprávu o nedobré finanční situaci ve společnosti a oznámil převedení disponibilních prostředků společnosti do právní úschovy. Tohoto výstupu se účastnila dcera žalobce, jako zaměstnankyně společnosti, která ho o výstupu žalovaného telefonicky informovala. Žalobce kontaktoval žalovaného, který s ním odmítl komunikovat. Žalobce se proto předčasně vrátil z dovolené a zjistil, že jsou připravovány podklady pro majetkové vypořádání k ukončení účasti žalobce ve společnosti. Dne 11. 2. 2015 byla žalobci doručena pozvánka na valnou hromadu společnosti, datovaná 28. 1. 2015 s termínem konání 17. 2. 2015 – na programu byl zařazen mj. bod o odvolání jednatele (žalobce) a jmenování nového jednatele a udělení souhlasu s převodem obchodního podílu. Veškeré informace získal žalobce pouze z pozvánky na valnou hromadu, včetně návrhu o přijímaných rozhodnutích valné hromady. Následovala další korespondence a schůzka účastníků dne 12. 2. 2015 za účasti jejich právních zástupců s tím, že právní zástupce JUDr. Kryl uvedl, že není zástupcem žalovaného, ale zástupcem společnosti. Žalobce má za to, že JUDr. Kryl vystupoval v zájmu žalovaného nikoli v zájmu společnosti, přesto jeho právní služby hradila společnost. Jednání nebylo korektní, žalovaný nezodpověděl žádné otázky týkající se úmyslu odvolání žalobce z funkce jednatele, ukončení pracovních poměrů manželky a dcery žalobce, otázky jmenování nového jednatele, syna žalovaného. Valnou hromadu svolanou na 17. 2. 2015 považuje žalobce za nikoli řádně svolanou. Přesto žalobce byl ochoten převést obchodní podíl ve společnosti na žalovaného, ale za přiměřenou cenu podle podmínek zákona. K takovému řešení žalovaný nepřistoupil a byl ochoten odkoupit obchodní podíl nejvýše za cenu odpovídající hodnotě vlastního kapitálu společnosti připadajícího na podíl žalobce. Na jmenování znalce ohledně výše ceny obchodního podílu žalovaný nepřistoupil. Žalobce tedy shrnul:

- na žalobce byl vyvíjen nátlak k převedení obchodního podílu za cenu určenou žalovaným;
- žalovaný činil kroky nezbytné pro převod obchodního podílu;
- zorganizoval svolání valné hromady na 17. 2. 2015, kdy na pořad jednání zahrnul souhlas valné hromady s převodem obchodního podílu
- na pořad valné hromady zahrnul i odvolání žalobce z funkce jednatele;
- převedl veškeré disponibilní prostředky společnosti do úschovy advokáta, o čemž neposkytl žalovanému žádný doklad;
- šířil nepravdivé pomlavy o žalobci mezi zaměstnanci společnosti;
- bez vědomí žalobce jako jednoho z jednatelů šířil vůči klientům informace o organizačních změnách ve společnosti;
- do organizačních změn zařadil ukončení pracovních poměrů manželky a dcery žalobce.

Žalobce konstatoval, že byl ze strany žalovaného šikanován, byl zbaven jakéhokoli vlivu na řízení a chodu společnosti, finanční prostředky byly ze společnosti vyvedeny neznámo kam. Žalobce je přesvědčen, že jednáním žalovaného jako ovládající osoby ve vztahu ke společnosti došlo

k podstatnému zhoršení postavení žalobce, a že jediným východiskem je aplikace ust. § 89 z. o. k. s tím, že žalobce požaduje odkoupení podílu za cenu podle pravidel stanovených v § 91 odst. 1 z. o. k. Žalobce podal návrh k Obvodnímu soudu pro Prahu 4 na jmenování znalce za účelem ocenění obchodního podílu, návrhu bylo vyhověno a na základě znaleckého posudku č. 19-03-2015/061 vyhotovil znalec ocenění obchodního podílu dvěma metodami s výsledkem 12 964 000 Kč a 17 759 000 Kč. Žalobce doplnil, že ke zhoršení postavení žalobce došlo také tak, že valná hromada, která se měla konat dne 17. 2. 2015, byla z důvodu protiprávního svolání odvolána, další valná hromada byla svolána na 13. 3. 2015. Na pořad této valné hromady zařadil žalobce odvolání žalovaného z funkce jednatele. Žalovaný odmítl pozvánku na valnou hromadu převzít, naopak obdržel pozvánku na valnou hromadu na 12. 3. 2015. Program valné hromady zněl na odvolání žalobce a žalovaného z funkcí jednatelů společnosti, volby nového jednatele (jednatelů). Při konání valné hromady žalovaný řádně nesdělil žalovanému důvod pro obsazení nových jednatelů ve společnosti, nevysvětlil převedení finančních prostředků do advokátní úschovy. Na jednání valné hromady dne 13. 3. 2015 nebylo vyřešeno nic, co bylo na programu jednání, především nebylo vyřešeno, kde se nacházejí prostředky společnosti. Nicméně manželce a dceři žalobce byla dne 20. 3. 2015 doručena výpověď z pracovního poměru z důvodu nadbytečnosti. Žalobce má tak jednoznačně za to, že žalovaný nedůvodným způsobem poškozují jeho zájmy a je na místě aplikace § 89 z. o. k. podle pravidel podle 91 odst. 1 z. o. k., a tedy uzavřel, že žalovaný jako ovládající osoba ve vztahu ke společnosti a s využíváním svého vlivu ve společnosti zajistil, že došlo k podstatnému zhoršení postavení žalobce ve společnosti a nelze na něm požadovat, aby ve společnosti setrval. Proto navrhl odkoupení svého podílu ve společnosti za přiměřenou cenu s ohledem na lhůty upravené z. o. k. a požadoval vydání rozhodnutí, kterým by soud uložil povinnost uzavřít smlouvu, jejíž znění soudu navrhl. Žalobce se tedy žalobou domáhá odkupu jeho podílu ve společnosti a je přesvědčen, že jsou naplněny podmínky tohoto zákonného ustanovení, neboť žalovaný v okamžiku zhoršení postavení žalobce byl a i nyní je osobou ovládající společnost, ve smyslu § 89 z. o. k. Zákon výslovně uvádí, že nikoliv společník, ale ovládající osoba, je odpovědná za zhoršení postavení společníka, což v podstatě je společnost Mxx Mxx a sxx txx, a. s., jejíž hlavním podílníkem je dcera žalovaného, tudíž na základě rodinných vazeb je ovládající osobou i nadále žalovaný.

2. Ve vyjádření k žalobě uvedl žalovaný, že s podanou žalobou zcela nesouhlasí. Žalobce zakládá svůj nárok na aplikaci § 89 a násl. z. o. k. Předpokladem aplikace uvedeného ustanovení z. o. k. je kumulativní splnění podmínek: existence vlivu ovládající osoby ve společnosti, přičemž ovládající osoba využívá svého vlivu v ovládané osobě způsobem, v jehož důsledku dojde k podstatnému zhoršení postavení společníků ovládané osoby nebo k jinému podstatnému poškození jejich oprávněných zájmů a po společnících ovládané osoby nelze dále spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrvali. Důkazní břemeno nese společník, který se práva odkupu domáhá. Přes obsáhlou žalobu není zřejmé, jak skutková tvrzení souvisí s požadovaným nárokem. Žalovaný potvrdil, že s žalobcem podnikali v personálně i kapitálově propojených společnostech (HXX spol. s r. o. a AXX spol. s r.o.). A pokud jde o poměry podílů ve společnostech, žalovaný skutková tvrzení žalobce potvrdil. Uvedl, že nesouhlasí s tvrzením, že žalobce vykonával funkci jednatele s nejvyšším nasazením, především nezvládal personální politiku, což vedlo k odchodu několika kvalifikovaných zaměstnanců. Naopak upřednostňoval jako zaměstnanec svou manželku a dceru, což představovalo zhruba 50 % mzdových nákladů společnosti. Po ukončení jejich pracovního poměru činila úspora nákladů 90 %. Nehospodárnému nakládání s firemními prostředky svědčí i zřízení mikrovlnného datového spojení mezi sídlem společnosti a bydlištěm žalobce, což v letech 2006 – 2011 činilo 40 000 Kč měsíčně. Žalobce zadržoval veškeré informace o chodu společnosti, žalovaný neměl ani přístup do datové schránky, nemohl spravovat internetové domény společnosti, neboť byly registrovány přímo na žalobce. Žalovaný dále uvedl, že žalobce nechal svou dcerou skartovat celou řadu dokumentů týkajících se společnosti. Žalovaný popírá, že by valnou hromadu na 17. 2. 2015 svolal tak, aby se jí nemohl žalobce účastnit. Program valné hromady, resp. navrhovaná usnesení by nebylo možné bez účasti žalobce schválit. JUDr. Martin Kryl zastupoval

společnost, nikoli žalovaného, o čemž svědčí plná moc udělená společností. Na jednání dne 6. 2. 2015 šlo o omezení jednatelského oprávnění přesahující 10 000 Kč, týkajícího se obou jednatelů. Žalovaný podotýká, že si žalobce nechal vypracovat znalecký posudek na stanovení ceny jeho podílu ve společnosti za částku 133 100 Kč za finanční prostředky společnosti. JUDr. M. Kryl byl nasmlouván především z důvodu, aby našel optimální řešení převodu podílu žalobce ve společnosti. Žalovaný nesouhlasil s cenou obchodního podílu za cenu stanovenou znaleckým posudkem, neboť ji považoval za značně nadhodnocenou. Důvody směřující k odkupu podílu žalobce ve společnosti žalovaný nesdílí. Nevyvíjel žádný tlak na žalobce, aby převedl obchodní podíl na jinou osobu, pouze navrhl variantu řešení stavu uvnitř společnosti převedením obchodního podílu na společnost RXX rxx axx s.r.o. Pokud jde o odvolání žalobce z funkce jednatele a ukončení pracovních poměrů členů jeho rodiny, jednalo se jen o ochranu společnosti před neúčelným vynakládáním finančních prostředků. Žalovaný rozhodně nesvolal valnou hromadu tak, aby se jí nemohl žalobce zúčastnit, tím že zahrnul na pořad jednání odvolání žalobce z funkce jednatele, rozhodně nezasáhl do jeho práv, coby společníka. Žalovaný převedl disponibilní prostředky do advokátní úschovy, ale pouze z důvodu, aby ochránil chod společnosti. Žalovaný potvrdil, že mezi ním a žalobcem došlo k narušení vzájemného vztahu, další fungování společnosti není pravděpodobné, avšak to neznamená, že k převodu obchodního podílu by mělo dojít prostřednictvím autoritativní intervence ze strany soudu na základě § 89 z. o. k. Žalobce netvrdil a neprokazuje žádný ze základních předpokladů pro aplikaci § 89 z. o. k., kdy jeho aplikace je možná pouze ve zcela výjimečných případech. V žádném případě práva žalobce jako společníka porušena nebyla. Žalovaný podotýká, že částka, kterou žalobce požaduje předmětnou žalobou, je zcela neadekvátní, ale protože neprokázal vznik nároku na odkup obchodního podílu, žalovaný nepovažuje za účelné se k adekvátnosti požadované částky vyjadřovat. Navrhl zamítnutí žaloby. Dle žalovaného bylo řízení zahájeno předčasně, neboť se žalobce nikdy nedomáhal určení neplatnosti jakékoliv valné hromady, či poskytnutí informací.

3. Ve věci bylo rozhodnuto rozsudkem ze dne 27. 10. 2017, č. j. 78 Cm 309/2015-168, kterým soud žalobu zamítl (výrok I), a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok II). K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 Cmo 85/2018-238 rozhodl tak, že rozsudek zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení, a to s odůvodněním, že nesdílí stanovisko soudu prvního stupně, na základě kterého žalobu zamítl, a sice že žalovaný není pasivně legitimován, k čemuž uvedl, že pokud právo na odkup podílu žalobci vůči žalovanému vzniklo, má žalobce toto právo vůči žalovanému nadále, i když žalovaný majoritní obchodní podíl (platně) zcizil. Kdy závěr o platnosti dražby, kterou žalovaný podíl zcizil, vyvodil z toho, že se v daném případě nejedná o převod ale o přechod práva, neboť dochází k originárnímu nabytí práva, a i kdyby bylo možno uvažovat, že je dispozice s podílem podmíněna kvalifikovaným souhlasem, který v daném případě nebyl dán, tak to ale nemůže mít v nadepsaném případě význam, neboť neplatnost dražby by bylo možno vyslovit pouze v příslušném řízení o vyslovení její neplatnosti a nelze ji vyslovit mimo ně ani jako prejudiciální závěr – jinými slovy je třeba vyjít z toho, že dražba je platná. A tedy uzavřel, že pokud právo na odkup podílu vzniklo, pak není rozhodné, že byl podíl žalovaného zcizen, a soudu prvního stupně uložil zabývat se otázkou, zda žalovaný využitím svého vlivu ve společnosti skutečně zhoršil postavení žalobce a poškodil jeho oprávněné zájmy.
4. Na základě provedeného (a doplněného) dokazování a na základě shodných tvrzení účastníků má soud za zjištěné tyto rozhodující skutečnosti.
5. Ze stejnopisu notářského zápisu N 78/2000, NZ 61/200 z 24. 1. 2000, včetně společenské smlouvy soud zjistil, že společníky společnosti k uvedenému datu byli žalovaný se vkladem 60 000 Kč na základním kapitálu a žalobce se vkladem 40 000 Kč na základním kapitálu.
6. Z dokumentu nazvaného zápis z jednání jednatelů společnosti HXX ze dne 6. 2. 2015 soud zjistil, že jeho obsahem je konstatování, že jednatele jako společníci mají zájem uzavřít dohodu o vypořádání majetkové účastni ve společnosti, ujednání, že ode dne uzavření dohody je třeba

k veškerým dispozicím na bankovních účtech společnosti, převodu majetku, přijetí závazků, utvrzení dluhu, převzetí dluhu nebo poskytnutí ručení za třetí osoby, v každém jednotlivém případě převyšujícím částku 10 000 Kč nebo její ekvivalent v cizí měně, předchozího písemného souhlasu druhého jednatele. Jakož je i obsahem udělení neodvolatelného příkazu k úhradě advokátovi JUDr. Krylovi, aby z účtu úschovy převedl na účet společnosti částku 2 500 000 Kč, podepsáno jak žalobcem, tak žalovaným.

7. Z e-mailové korespondence mezi žalobcem a JUDr. Martinem Krylem ze dne 10. a 11. 2. 2015 soud zjistil, že jejím obsahem je zaslání pozvánky na valnou hromadu konající se následující týden panem JUDr. Krylem žalobci, návrh struktury transakce, zaslání úkolů pro jednatele a prvního draftu smlouvy o převodu obchodního podílu, a dále zaslání smluv o advokátní úschově a plných mocí JUDr. Krylem žalobci, a sdělení že společenskou smlouvu bude JUDr. Kryl ještě upravovat.
8. Z listiny nazvané „úkoly pro jednatele“, soud zjistil, že tato není datována ani podepsána a obsahuje číselný seznam činností, které je třeba vykonat, jakož i listinu nazvanou seznam dokladů po převzetí společnosti – právní a účetní prověrka. Jedná se o pouze o heslovité seznamy bez větších konkretizací.
9. Z výzvy k neprodlené výplatě finančních prostředků společnosti HXX spol. s r. o. ze dne 16. 2. 2015 adresované JUDr. Martinu Krylovi a žalovanému žalobcem, jako jednatelem společnosti HXX spol. s r. o., včetně podacího archu soud zjistil, že jejím obsahem je výzva k vrácení finančních prostředků na bankovní účet společnosti, neboť tyto byly dle žalobce bez jeho vědomí vyvedeny na účet advokátní úschovy, kdy smlouva o této úschově nebyla žalobci do času odeslání výzvy předložena. Rovněž zpochybňuje důvod úschovy – a sice rozpory mezi společníky – o nichž mu však do času odeslání finančních prostředků z účtu společnosti nebylo nic známo.
10. Z opakované výzvy k výplatě finančních prostředků společnosti HXX spol. s r. o. ze dne 26. 2. 2015 adresované JUDr. Martinu Krylovi a žalovanému žalobcem za společnost HXX spol. s r. o. včetně podacího lístku soud zjistil, že tato je urgencí předchozí výzvy, když na tu nebylo do 26. 2. 2015 nijak ze strany jednatelů reagováno.
11. Z e-mailové korespondence ze dne 16. a 17. 2. 2015 mezi JUDr. Martinem Krylem a T. K. soud zjistil, že jejím obsahem je komunikace nad návrhem smlouvy o převodu obchodního podílu, jejímž obsahem není návrh ujednání o ceně z důvodu, že se očekává pro rok 2014, že bude společnost ve ztrátě. Obsahuje dále diskusi o případném stanovení ceny a sdělení, že JUDr. Kryl Mgr. K. seznámí s originálem podepsaných plných mocí a smluv o úschově, a sice následující den, kdy se budou konat valné hromady. Na uvedené Mgr. K. reagovala tak, že akceptovatelným způsobem ocenění je ocenění na základě znaleckého posudku, a dále sdělila, že valná hromada se dnes (17. 2. 2015) nebude konat, neboť byla odvolána, když nebyla svolána řádně. Oznámení o jejím nekonání bylo oběma společníkům řádně předáno, převzetí však žalovaný odmítl podepsat.
12. Z notářského zápisu N 88/2015, NZ 82/2015 soud zjistil, že tento osvědčuje, že dne 17. 2. 2015 proběhla mezi zástupci společníků diskuse nad otázkou, zda se jedná o valnou hromadu společnosti, či ne, když tato byla odvolána, neboť byla svolána šikanózní způsobem, tak aby se neměl žalobce na ni možnost připravit, když mu byla pozvánka fakticky doručena až jeden den před konáním valné hromady a přílohou pozvánky nebyl návrh usnesení valné hromady. Nakonec bylo účastníky odsouhlaseno, že dané jednání nebylo jednáním valné hromady společnosti a bylo ukončeno.
13. Z pozvánky na valnou hromadu společnosti, která se bude konat dne 12. 3. 2015, datované dnem 20. 2. 2015, adresované žalobci, soud zjistil, že obsahuje program valné hromady: 1) zahájení a volba orgánů valné hromady, 2) odvolání jednatele společnosti – žalobce, 2) odvolání jednatele společnosti – žalovaného, 3) volba jednatele společnosti: Ing. M. H., 5) volba jednatele společnosti PhDr. D. H. a 5) závěr.

14. Z pozvánky na valnou hromadu na den 13. 3. 2015, soud zjistil, že tato je adresována žalobcem žalovanému a datovaná 16. 2. 2015 a na pořadu valné hromady má být: 1) zahájení a volba orgánu valné hromady, 2) rozhodnutí o odvolání žalovaného z funkce jednatele a 3) závěr.
15. Z přepisu nahrávky valné hromady konané dne 12. 3. 2015 soud zjistil, že jejím obsahem je mimo jiné záznam o odvolání žalovaného z funkce jednatele, dále pak odvolání žalobce z funkce jednatele, proti čemuž bylo žalobcem v zastoupení na valné hromadě protestováno s odůvodněním, že dochází k zneužití většiny na úkor menšiny, a usnesení je tak v rozporu s dobrými mravy – obdobně bylo protestováno i u přijetí usnesení o jmenování nových jednatelů, jakož i je obsaženo v rámci protestu konstatování, že o nových jednatelech nebyly společníkem (žalobcem) včas obdrženy dostatečné informace – jako např. životopis.
16. Z přepisu nahrávky valné hromady HXX konané 13. 3. 2015 soud zjistil, že na jejím pořadu bylo mimo jiné odvolání žalovaného z funkce jednatele pro porušování povinnosti, tento byl však již odvolán předchozí den na valné hromadě. Dále pak byly v rámci práva na informace zástupcem žalobce kladeny dotazy na advokátní úschovu, kdy bylo novou jednatelkou společnosti PhDr. D. H. sdělováno, že informace poskytne, jakmile se s nimi seznámí.
17. Z návrhu smlouvy o převodu podílu ze dne 25. 3. 2015 adresovaného s průvodním dopisem žalovanému žalobcem soud zjistil, že přílohou průvodního dopisu je smlouva, již obsahující podpis žalobce (ze dne 26. 3. 2015, úředně ověřený), kdy předmětem smlouvy je převod jeho podílu ve výši 40 % na společnosti žalovanému a to za kupní cenu 12 964 000 Kč.
18. Z oznámení o uzavření advokátní úschovy ze dne 7. 4. 2015, smlouvy o advokátní úschově uzavřené mezi JUDr. Martinem Krylem a HXX spol. s r. o. ze dne 3. 2. 2015 a příkazu k výplatě advokátní úschovy adresované JUDr. Martinu Krylovi soud zjistil, že advokátní úschova byla za společnost sjednána žalovaným jakožto jednatelem společnosti a jejím účelem byla stanovena ochrana finančních prostředků společnosti do doby skončení sporů mezi společníky; do advokátní úschovy byla společností HXX spol. s r. o. zaslána první částka dne 4. 2. 2015 a to ve výši 23 500 000 Kč, byly z ní odeslány 4 platby, konečný zůstatek tak představoval 0 Kč – poslední platba byla provedena ke dni 7. 4. 2015, příkaz k výplatě zůstatku ze dne 17. 3. 2015 byl dán dvěma jednatelem (PhDr. D. H. a žalovaným). Účet, ze kterého byly peníze vloženy, a účet, na který byly vyplaceny, je totožný).
19. Z dopisu adresovaného žalobci ze dne 15. 4. 2015 žalovaným včetně poštovního podacího archu soud zjistil, že jeho obsahem je reakce na dopis ze dne 25. 3. 2015 žalobce ve věci odkupu podílu ve společnosti, s tím že je zde uvedeno, že ze strany žalovaného je snaha o ukončení spolupráce motivována mj. ztrátou důvěry vyplývající z nesrovnalostí v účetnictví, a tedy bylo nabídnuto dne 6. 2. 2015 vypořádání společného podnikání, jakož i je obsaženo vyjádření odmítnutí, že by byl na žalobce vyvíjen tlak, a sdělení, že za účelem vypořádání měla být svolána valná hromada na den 28. 1. 2015, o které měl být žalobce dne 10. 2. 2015 prostřednictvím e-mailové komunikace informován. Dále je obsažena informace, že advokátní úschova byla uskutečněna za účelem ochrany finančních prostředků společnosti v návaznosti na zjištění ohledně nevhodného přístupu žalobce k financím společnosti, s tím že text smlouvy o advokátní úschově měl být žalobci zaslán prostřednictvím e-mailu. Doplněna je i informace, že pokyn k uvolnění prostředků z úschovy mohl být dán oběma jednatelem společně, čehož mělo být dvakrát žalobcem a žalovaným využito. Rovněž je obsaženo prohlášení, že by nenastala situace, kterou předvídá § 89 z. o. k.
20. Z listiny nazvané „reakce na dopis ze dne 15. 4. 2015“ datované dne 7. 5. 2015 adresované žalovanému žalobcem včetně podacího lístku soud zjistil, že jeho obsahem je vyjasňování si vztahů mezi žalobcem a žalovaným, opětovná připomínka žalobce, že mu nebyly předloženy smlouvy o úschově, vytýkány nedostatky v hospodaření s majetkem společnosti, když automobil společnosti, který žalobce využíval, byl následně po jeho odvolání z funkce prodán pod cenou. Sdělení, že žádný mikrovlákný spoj postavený na náklady společnosti se v bydlišti žalobce nenachází. Sdělení ohledně

webových stránek společnosti AXX spol. s r.o. a registrace domén na osobu žalobce. Dále bylo sděleno, že dohoda o provádění finančních dispozic pouze oběma jednatelemi společně (nad 10 000 Kč) byla podepsána žalobcem pod nátlakem a v neposlední řadě je v listině obsažen návrh na odkup podílu ve společnosti a způsob stanovení ceny za něj.

21. Z dopisu adresovaného společnosti HXX spol. s r. o. od společnosti Axx s.r.o. ze dne 23. 6. 2015 soud zjistil, že obsahuje informaci o zjištěných nesprávnostech v účetnictví společnosti, zejména nevyřazení automobilu Opel Combo, který byl prodán v roce 2014, čímž došlo k nadhodnocení hodnoty aktiv, dále pak nesrovnalost spočívající ve vykazování pohledávek více jak 10 let po splatnosti, aniž by byly soudně vymáhány, či byla vytvořena opravná položka k nim, a naposledy neúčtování o účetních odpisech dlouhodobého hmotného majetku, i přes jeho používání, a to ve výši 854 653 Kč.
22. Ze zápisu jednání valné hromady společnosti HXX spol. s r. o. konané dne 30. 6. 2015 soud zjistil, že na pořadu jednání bylo: 1) zahájení a volba orgánů valné hromady, 2) schválení účetní závěrky společnosti, 3) rozhodnutí o naložení s hospodářským výsledkem a rozdělení části nerozděleného zisku, 4) zpráva jednatele a 5) závěr. Žalobce byl zastoupen Mgr. J. K., která činila dotazy k účetní závěrce a prodejmům a nákupům automobilů společností a bylo jí sděleno, že dokumenty týkající se těchto věcí jsou ve společnosti kdykoli k nahlédnutí, podala proti usnesení o schválení účetní závěrky protest. Rovněž vznesla protest proti usnesení o nerozdělení zisku z minulých let, neboť tím je porušeno základní právo společníka na podíl na zisku. V rámci bodu 4) bylo uvedeno, že v roce 2015 došlo k restrukturalizaci společnosti a personálním změnám, kdy původní roční mzdové náklady na zaměstnance v počtu 7 zaměstnanců za rok činily 4 759 2015 Kč a z toho mzdové náklady 3 zaměstnanců, kterým byl ukončen pracovní poměr, činily 2 251 296 Kč. K dotazu Mgr. K. bylo sděleno, že jak zpráva jednatele, tak zpráva auditora bude zaslána e-mailem. Dle listiny přítomných byli přítomni oba společníci v zastoupení.
23. Z e-mailové korespondence mezi paní E. V. a PhDr. D. H. ze dne 17. 9. 2015 soud zjistil, že jejím obsahem je nabídka práce paní V., která tuto odmítá, neboť uvádí, že za podmínek nastavených žalobcem se ve společnosti nedalo pracovat, „*už jsou to dva roky, co jsem odešla a dodnes nemohu zapomenout na jeho nepřijemné, arogantní chování, které se nebojím nazvat šikanou vůči zaměstnancům HXX. Jeho neustále ponižování, slovní ataky a vysmívání mám v sobě doposud. Jednou mi sám řekl, že nenávidí lidi.*“
24. Z e-mailové korespondence mezi PhDr. D. H. a L. S. ze dne 17. 9. 2015 soud zjistil, že jejím obsahem je nabídka práce a v odpovědi na ní sdělení pana S., dle kterého nabídku odmítá, neboť „*nesboda a konflikty s Ing. K. byly tak závažné, že bylo třeba hledat příjemnější pracovní prostředí.*“
25. Z e-mailové korespondence mezi O. M. a PhDr. D. H. ze dne 18. 9. 2015 soud zjistil, že jejím obsahem je nabídka práce panu M., kterou tento odmítá s odůvodněním, že je se svou současnou pozicí spokojený, a navíc by se na základě předchozí zkušenosti o místo ve společnosti již neucházel, dokud bude ve společnosti působit žalobce. „*Jeho způsob jednání a atmosféra, kterou vytvářel na pracovišti, byly jednou z hlavních příčin mého odchodu z HXX. Jsem přesvědčen, že společnosti neprospíval, a naopak svým jednáním způsobil odchod mnoha zaměstnanců včetně mě.*“
26. Z e-mailové korespondence mezi K. M. a paní PhDr. D. H. ze dne 18. 9. 2015 soud zjistil, že jejím obsahem je nabídka práce a v odpovědi na ní sdělení pana M., že tuto odmítá, kdy hlavním důvodem jsou nepřijemné pracovní podmínky, které vytvářel žalobce, s tím že musí konstatovat, že „*takovou atmosféru, jako byla v HXX, jsem v žádném jiném zaměstnání nezažil a nikomu bych ji nepřál. S odstupem času také velmi negativně hodnotím to, že ing. K. dal k dispozici veškerou moji e-mailovou korespondenci mému nástupci ve společnosti.*“
27. Z e-mailové korespondence mezi I. D. a PhDr. D. H. ze dne 17. 10. 2015 soud zjistil, že jejím obsahem je nabídka práce a v odpovědi na ní sdělení pana D., kterou nabídku odmítá, neboť by se nerad vracel do společnosti, kde společník (žalobce) se svou dcerou vytvářejí nepřijemné prostředí, plné arogance, urážek a ponižování zaměstnanců.

28. Z potvrzení o úhradě celé ceny dosažené vydražením ze dne 8. 1. 2016, protokolu o provedení elektronické dražby dobrovolné a potvrzení o nabytí dražby z 11. 1. 2016 soud zjistil, že ve veřejné elektronické dobrovolné dražbě, čj. xxx konané dne xxx na internetové adrese xxx byl vydražen předmět dražby – podíl žalovaného ve společnosti HXX spol. s. r. o., udělením příklepu vydražiteli – Mxx Mxx a sxx txx, a. s., IČO xxx, sídlem xxx, xxx a že dražebník uhradil řádně celou cenu předmětu dražby dosaženou vydražením ve výši 4 990 000 Kč. Na vydražitele tak k okamžiku udělení příklepu přešlo vlastnictví ke shora uvedenému předmětu dražby.
29. Z e-mailové korespondence mezi PhDr. D. H. a Ing. J. K. nazvané „termín schůzky“ ze dne 6. 4. 2016 včetně přiloženého dopisu ze dne 23. 3. 2016 soud zjistil, že se jedná o odpověď paní PhDr. H., jakožto jednatelky, žalobci, která je reakcí na jeho dopis ze dne 1. 3. 2016 s názvem „Uplatnění práv společníka společnosti s ručením omezeným dle z. o. k.“ a obsahem je sdělení, že nahlížení do požadovaných dokumentů bude umožněno, s návrhem termínu dne 31. 3. 2016, avšak i sdělení, že pro nahlédnutí do některých dokumentů je nezbytný podpis dohody o mlčenlivosti, která, přestože byla žalobci dříve zaslána, jím dosud nebyla podepsána.
30. Ze smlouvy o zachování důvěrnosti informací – návrh, soud zjistil, že jejím obsahem má být závazek žalobce vůči společnosti HXX spol. s. r. o. zachovávat mlčenlivost ve vztahu k důvěrným informacím, tak jak jsou ve smlouvě definovány.
31. Z e-mailové korespondence z 23. května 2016 soud zjistil, že jejím obsahem je žádost žalobce směřovaná paní PhDr. H. a Ing. H. s žádostí o umožnění nahlédnutí do dokumentů z důvodu svolané valné hromady na 31. 5. 2016.
32. Z protokolu o uplatnění výkonu práv společníka společnosti s ručením omezeným ze dne 27. 5. 2016 soud zjistil, že jeho obsahem je záznam o dni 27. 5. 2016, kdy se žalobce dostavil do společnosti za účelem výkonu práva na informace společníka a protokol zachycuje průběh výkonu tohoto práva – k nahlédnutí nebyly poskytnuty žádné listiny (s několika výjimkami) s tím, že budou poskytnuty na valné hromadě, či z důvodu, že nebyla žalobcem podepsána dohoda o mlčenlivosti. U několika poskytnutých listin nebylo patrné, jakého subjektu se týkají. Dále byla poskytnuta smlouva o nájmu prostor sloužících k podnikání a dohoda o pracovním poměru jedné zaměstnankyně. Podepsán na protokolu byl pouze žalobce.
33. Z uplatnění práv společníka společnosti s ručením omezeným ze dne 1. 3. 2016 adresovaného společnosti k rukám PhDr. D. H. a Ing. L. H. od žalobce a z opakovaného uplatnění práv společníka společnosti s ručením omezeným ze dne 20. 5. 2016 adresovaného společnosti žalobcem soud zjistil, že jeho obsahem je žádost o informace a nahlížení do dokumentů a odpovědi na tam vymezené dotazy, jakož i návrh termínů, kdy by k nahlížení mohlo dojít.
34. Ze zápisu jednání valné hromady společnosti HXX spol. s. r. o. ze dne 31. 5. 2016 včetně listiny přítomných soud zjistil, že přítomni byli oba společníci v zastoupení a na programu bylo: 1) zahájení a volba orgánů valné hromady, 2) schválení účetní závěrky za rok 2015 a rozhodnutí o naložení s hospodářským výsledkem, 3) rozhodnutí o rozdělení zisku z minulých let, 4) závěr. Žalobcem byla vznesena námitka zahájení valné hromady, neboť byla přítomna společnost MXX – mxx a sxx txx, a. s., nikoli však původní společník, kterého žalobce shledává za skutečného společníka, rovněž protestoval i proti přijatým usnesením, neboť valná hromada nebyla z důvodu nepřítomnosti společníka usnášeníschopná, případně mu nebyly zodpovězeny kladené dotazy v rámci jeho práva na informace. Žalobcem byly dle obsahu zápisu vznášeny žádosti o informace, které byly společností buďto zodpovězeny, nebo bylo sděleno, že bude odpovězeno dodatečně, či odkázáno na to, že žalobce dosud nepodepsal dohodu o mlčenlivosti, a tak být poskytnuty nemohou.
35. Ze zprávy jednatele společnosti o významných událostech týkajících se společnosti HXX spol. s. r. o. v roce 2015 soud zjistil, že tato obsahuje informace zejména o provedení auditu účetní závěrky

za rok 2014 a výhrady, které k ní byly auditorem pojmenovány. Jakož i informaci o restrukturalizaci společnosti a personálních změnách, ke kterým ve společnosti došlo na pokračí roku 2015.

36. Z dopisu adresovaného žalobci ze dne 15. 6. 2016 jednatelkou společnosti PhDr. D. H. soud zjistil, že jeho obsahem je sdělení, že jednatelka žalobci zasílá zápis z valné hromady ze dne 31. 5. 2016 a odpovědi na dotazy z valné hromady – informaci o ostatních provozních nákladech a o tom, že spolupráce se společností MXX a.s. byla prospěšná, neboť umožnila ukončení otevřených obchodních případů a generování příjmu.
37. Ze zprávy o vztazích společnosti HXX spol s r.o. za rok 2016 soud zjistil, že od 21. 12. 2015 je druhým společníkem vedle žalobce společnost MXX – mxx a sxx txx, a.s. Jako ovládající osoba označen do 21. 12. 2015 žalovaný, následně společnost MXX – mxx a sxx txx, a.s. Stejnou ovládající osobu má pak ještě společnost AXX spol. s r.o.
38. Z oznámení rozhodnutí mimo valnou hromadu ze dne 18. 6. 2021 adresovaného žalobci soud zjistil, že jeho obsahem je sdělení společníkovi o schválení účetní závěrky za rok 2021, kdy toto rozhodnutí bylo přijato mimo valnou hromadu hlasy jednoho společníka (60 %), druhý společník své hlasy nedoručil. Dále bylo stejným způsobem schváleno rozhodnutí, jímž byl jednatelce dán pokyn, aby na řádnou valnou hromadu, která se bude konat v prvním pololetí roku 2022, připravila plán likvidace společnosti.
39. Ze znaleckého posudku o stanovení ceny podílu žalobce ve společnosti od společnosti BDO Appraisal services - Znalecký ústav, s.r.o., soud zjistil, že cena 40% podílu odpovídá výši 12 964 000 Kč.
40. Z účetních závěrek za roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, z účetních rozvah v plném rozsahu ke dnům 31. 12. 2014, 31. 12. 2015, 31. 12. 2016, 31. 12. 2017, 31. 12. 2018, včetně příloh k účetní závěrce, zprávy o ověření roční účetní závěrky k datu 31. 12. 2014, přílohy k účetní závěrce k 31. 12. 2019, rozvahy v plném rozsahu ke dni 31. 12. 2019 a výkazu zisku a ztrát ke dni 31. 12. 2019, rozvahy v plném rozsahu ke dni 31. 12. 2020, výkazu zisku a ztrát ke dni 31. 12. 2020, a rozvahy v plném rozsahu ke dni 31. 12. 2021 soud zjistil, že výsledek hospodaření za účetní období za rok 2009 odpovídá 1 317 000 Kč, za rok 2010 odpovídá 397 000 Kč, za rok 2011 odpovídá (mínus) -2 677 000 Kč, za rok 2012 (mínus) -2 637 000 Kč, za rok 2013 pak odpovídá 3 869 000 Kč, za rok 2014 je představován částkou (mínus) -2 630 000 Kč, za rok 2015 částkou (mínus) -190 000 Kč, za rok 2016 (mínus) -6 651 000 Kč, rok 2017 (mínus) -2 412 000 Kč, za rok 2018 (mínus) -1 008 000 Kč, za rok 2019 (mínus) -499 000 Kč, za rok 2020 (mínus) -736 000 Kč.
41. Z grafické tabulky nazvané Vývoj ekonomických ukazatelů HXX spol. s r.o. soud zjistil, že se jedná o prostý graf, zobrazující vývoj obrátu společnosti, osobních nákladů včetně mzdových, vlastního kapitálu, výsledku hospodaření a dlouhodobého hmotného majetku za roky 2016, kdy bez výjimky ve všech oblastech platí, že dosažené skóre je v roce 2016 horší než v roce 2013.
42. Ze svědecké výpovědi paní E.V. soud zjistil, že tato působila ve společnosti HXX spol. s r. o. od jejího založení jako administrativní síla. Působila zde v letech 1993 – 2005, pak ze společnosti odešla, následně se do společnosti vrátila a znovu skončila až v roce 2013. Rodinu žalobce osobně zná a s jejími členy si tyká, dokonce s jejich pomocí získala byt. Dle jejího vnímání byl žalovaný ve společnosti důležitější, nežli žalobce, přestože jejich pozice byla jinak obdobná. Situace ve společnosti před jejím odchodem byla velmi přátelská, po svém opětovném příchodu však pozorovala změnu v chování žalobce, kdy tento byl „*povýšeni, arogantní a autoritářský*“ pomlouval žalovaného, kdežto žalovaný jej nepomlouval, dokonce žalobce „*nenechal na nikom nit' suchou, mluvil do všeho a všem*“. Rodinu žalobce rovněž zná, svou dceru žalobce přivedl do společnosti v roce 2009 s tím, že byl záměr, že jeho funkci převezme, rovněž i druhá dcera pracovala pro společnost.
43. Po takto provedeném dokazování soud zhodnotil provedené důkazy podle ust. § 132 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), a to každý jednotlivě a všechny ve vzájemné souvislosti. Na základě takto zjištěných skutečností bylo ve věci možno rozhodnout, aniž

bylo potřebné dokazování doplňovat. K obsahu listinných důkazů nebylo vzneseno jakýchkoliv připomínek zpochybňujících jejich pravdivost či věrohodnost v rozsahu, který by výše dovozená skutková zjištění neumožňoval. Soud provedl i další listinné důkazy, jejichž výpovědní hodnota pro posouzení tohoto případu je nepodstatná, pouze dokresluje vztahy mezi účastníky. Jedná se zejména o důkazy k prokázání tvrzení ohledně oznámení zaměstnancům a personálních změnách, pracovněprávní dokumenty - výpovědi z pracovního poměru rodinných příslušníků atp., (k těmto soud nepřihlížel, neboť tyto se netýkají práva společníka), jakož i další listiny jako účetní závěrky za mnoho let z historie společnosti případně další důkazy týkající se komunikace mezi stranami. Všechny výše vypočtené důkazy soud hodnotí jako věrohodné, a to včetně výsledku svědkyně, kdy o její věrohodnosti soud neměl pochyb, neboť vypovídala spontánně a přestože svůj vztah k rodině žalobce popisovala tak, že si s nimi tyká a rodina ji dopomohla k sehnání bydlení, popisovala vztahy na pracovišti realisticky, dokonce vyjevila některá jejich negativa. Další dokazování prováděno nebylo, ani to strany nenavrhovaly. Provedené důkazy postačovaly k rozhodnutí, neboť skutkový stav je prokázán v rozsahu potřebném pro rozhodnutí s dostatečnou mírou jistoty. Návrh na provedení dokazování webovými stránkami tedy soud zamítl.

44. Po provedeném dokazování soud zjistil následující skutkový stav.
45. Společníky společnosti HXX spol. s r. o. v rozhodné době (kdy začalo docházet k rozkolům mezi společníky) byli žalobce a žalovaný, přičemž žalobce měl podíl ve výši 40 % na společnosti a žalovaný 60 %. Ke změně vlastníka podílu žalovaného došlo prostřednictvím elektronické dobrovolné dražby, a tak se novým společníkem k 21. 12. 2015 stala společnost Mxx Mxx a sxx txx a.s. Ovládající osobou společnosti byl dle zprávy o vztazích žalovaný, následně pak tato společnost – od data příklepu. Od února 2015 jsou ve společnosti rozpory mezi společníky a tehdejšími jednatelem (žalobcem a žalovaným), kdy oba jednatele byli v průběhu roku 2015 odvoláni z funkce a do funkce jednatele zvolena PhDr. D. H. a Ing. M. H.. Žalobce bezprostředně na to podal dne 29. 6. 2015 tuto žalobu a dále v průběhu období zejména roku 2015 a 2016 opakovaně činil dotazy na společnost za účelem získání informací, na které mu společnost odpovídala, případně podmiňovala odpověď podpisem dohody o mlčenlivosti a dokumenty, jejichž obsahem nebyly důvěrné informace žalobci poskytnuta. Pokud na valných hromadách bylo přijato usnesení, kdy se domníval, že toto nebylo přijato v souladu se zákonem či stanovami, tak proti takovým podával protesty, žalobu na poskytnutí informací ani návrh na vyslovení neplatnosti některé z výše odkazovaných valných hromad však žalobce, jak uvedl při jednání dne 8. 12. 2022, nepodal (nepodal ani žalobu na náhradu škody, kterou by žalovaný způsobil společnosti). Navrhoval odkup svého podílu ve společnosti žalovanému, který jej však neakceptoval, kdy návrh zněl na kupní cenu stanovenou dle znaleckého posudku na částku 12 964 000 Kč. Hospodářské výsledky společnosti byly v průběhu let proměnné, společnost měla po většinu let záporný hospodářský výsledek. V roce 2015 došlo k restrukturalizaci společnosti a k ukončení pracovních poměrů některých zaměstnanců. Následně bylo na podzim roku 2015 nabízeno několika dřívějším zaměstnancům opětovně navázat pracovní poměr, neboť došlo ke změnám ve společnosti, ale tyto všichni nabídku odmítli vždy zejména s odkazem na velmi nevlídné chování žalobce.
46. Po právní stránce soud posoudil věc následovně.
47. Podle § 89 z. o. k. v případě, že ovládající osoba využívá svého vlivu v ovládané osobě způsobem, v jehož důsledku dojde k podstatnému zhoršení postavení společníků ovládané osoby nebo k jinému podstatnému poškození jejich oprávněných zájmů, a není proto možné po nich spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrvali, je každý společník, který není ovládající osobou nebo osobou jí ovládanou, oprávněn požadovat, aby od něj ovládající osoba jeho podíl odkoupila za přiměřenou cenu; ustanovení § 328 a 329 se použijí obdobně.
48. Dle ust. § 91 odst. 1 z. o. k. se cena podílu při postupu podle § 89 určí na základě hodnoty majetku obchodní korporace s přihlédnutím k budoucímu provozu závodu, a to na základě posudku znalce jmenovaného na návrh ovládané osoby soudem (dále jen „hodnota závodu“). Znalec určí hodnotu

závodu ovládané osoby, kterou měl v době, než došlo ke zhoršení postavení společníků nebo jinému podstatnému poškození jejich oprávněných zájmů. Na jmenování znalce se použije obdobně § 86 s tím, že znalecký posudek se doručuje jen navrhovateli a ovládající osobě a uveřejní se na internetových stránkách společnosti s upozorněním pro společníky, kde je k nahlédnutí. Nemá-li společnost zřízeny internetové stránky, doručí znalecký posudek také společníkům, u nichž došlo ke zhoršení jejich postavení nebo k jinému podstatnému poškození jejich oprávněných zájmů.

49. Právní úprava umožňující společníkovi společnosti požadovat, aby od něj ovládající osoba odkoupila jeho podíl za přiměřenou cenu (využívá-li ovládající osoba svého vlivu v ovládané osobě způsobem, v jehož důsledku dojde k podstatnému zhoršení postavení společníka ovládané osoby nebo k jinému podstatnému poškození oprávněných zájmů společníka, a není-li po něm proto možné spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrval), je nástrojem sloužícím k ochraně individuálních zájmů jednotlivých společníků společnosti, kteří stojí mimo strukturu podnikatelského seskupení využívajícího svého vlivu ve společnosti (srov. například Kovaříček, K. Právo odchodu společníka ze společnosti s ručením omezeným v podnikatelských seskupeních. [Právní rozhledy 2020, č. 21, s. 726–727](#)). Smyslem tohoto institutu je tedy především ochrana těchto společníků. (Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2451/2019)
50. Ustanovení § 89 z. o. k. je jedním z pravidel upravujících právo společníka na „fair exit“. Právo domoci se ukončení účasti ve společnosti (cestou odkoupení podílů ovládající osobou) mu vzniká tehdy, jsou-li kumulativně splněny všechny zde vypočtené podmínky: 1) společnost je ovládanou osobou (§ 74 odst. 1 z. o. k.), 2) ovládající osoba využije svého vlivu (uplatní jej), 3) postavení společníka se podstatně zhorší nebo dojde k jinému podstatnému poškození jeho oprávněných zájmů, 4) mezi jednáním ovládající osoby (využitím vlivu) a následky uvedenými v předchozím bodu je dána příčinná souvislost a 5) po dotčeném společníku nelze spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrval. Jako i v řadě jiných případů práva na „fair exit“, tj. práva ukončit za spravedlivých podmínek účast ve společnosti, je možné právo na odkup podle § 89 z. o. k. využít jen tehdy, je-li to přiměřené konkrétním okolnostem. V této souvislosti je třeba vzít v potaz, že právo na odkup zasahuje do právních poměrů ovládající osoby, jež je nucena převzít podíl (podíly) dotčeného společníka a vynaložit prostředky na zaplacení přiměřené ceny (§ 89 z. o. k. ukládá ovládající osobě smluvní přímus). (...) Ne každé zhoršení postavení společníka a ne každé poškození jeho oprávněných zájmů ospravedlňuje právo na odkup; právo na odkup může vzniknout pouze tehdy, lze-li takové zhoršení či poškození považovat za podstatné. Ani tehdy, je-li zhoršení postavení společníka či poškození jeho oprávněných zájmů podstatné, nevznikne právo na odkup, není-li naplněna poslední zákonem stanovená podmínka, podle které po společníku nelze spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrval. Z řečeného vyplývá, že právo odkupu představuje krajní řešení (ultima ratio), a lze je uplatnit zpravidla až tehdy, není-li možné nápravy dosáhnout využitím jiných institutů, anebo není-li s ohledem na okolnosti konkrétního případu spravedlivě požadovat po dotčeném společníkovi, aby k ochraně svých práv využil jiných institutů. Taktéž odborná literatura považuje právo odkupu za „prostředek poslední volby“ (srov. Doležil, T. in Lasák, J., Dědič, J., Pokorná, J., Čáp, Z. a kol.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 550). (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1395/2020)
51. Žalobce tedy nejen že musí prokázat, že došlo k faktickému znehodnocení jeho práv, znehodnocení jeho podílu, jeho investice a popření smyslu jeho účasti ve společnosti, jak bylo uloženo soudem prvního stupně ke zkoumání odvolacím soudem, poté co bylo stanoveno, že pasivní legitimace žalovaného je dána a případnou překážkou není ani provedená dražba, ale je i na místě zkoumat splnění podmínek, jak jsou vyjmenovány v rozhodnutí Nejvyššího soudu: 1) společnost je ovládanou osobou (§ 74 odst. 1 z. o. k.), 2) ovládající osoba využije svého vlivu (uplatní jej), 3) postavení společníka se podstatně zhorší nebo dojde k jinému podstatnému poškození jeho

oprávněných zájmů, 4) mezi jednáním ovládající osoby (využitím vlivu) a následky uvedenými v předchozím bodu je dána příčinná souvislost a 5) po dotčeném společníku nelze spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrval. Avšak zároveň je na tedy místě zkoumat, zda je společníkem uplatněné právo využíváno přiměřeně konkrétním okolnostem, a zda k jeho uplatnění dochází až v momentě, když není možné nápravy dosáhnout využitím jiných institutů, anebo není-li s ohledem na okolnosti konkrétního případu spravedlivě požadovat po dotčeném společníkovi, aby k ochraně svých práv využil jiných institutů. Zde soud příkladmo s ohledem na žalobcem tvrzené důvody zhoršení jeho postavení ve společnosti uvádí institut žádosti o informace, kterou žalobce hojně využíval (či pro případ, že by mu nebylo vyhověno, případně žaloby, kterou se lze domoci splnění takové informační povinnosti), či institut návrhu na vyslovení neplatnosti valné hromady, jakož i případného učinění protestu na ní, kteréhož opět žalobce využíval, k podání návrhu na vyslovení neplatnosti valné hromady již však nikdy nedošlo. Alternativně lze zmínit také žalobu na náhradu škody proti statutárnímu orgánu (žalovanému), která však také podána nebyla.

52. Zároveň ale soud zdůrazňuje, že případné ukončení pracovního poměru, ať už žalobce či jeho rodinných příslušníků, jakož stejně tak ani odvolání žalobce z funkce jednatele nejsou hlediska, která by pro zhoršení postavení žalobce jako společníka mohla být jakkoli rozhodná. Žádné právo na uzavření pracovního poměru či na výkon funkce jednatele součástí práv společníka totiž není. Je tomu tak z toho důvodu, že součástí právního postavení společníka společnosti zcela jistě není nárok na uzavření pracovního poměru se společností, či nárok (s odpovídající povinností společnosti) na jmenování společníka jednatelem. Jedná se pouze o práva osoby společníka, nikterak však nevyplývající z jeho postavení jako společníka, nad to práva, kterým ale neodpovídá povinnost společnosti jim vyhovět.
53. Soud dále upozorňuje, že jako součást postavení společníka je v tomto případě zejména nezbytné vnímat právo na informace, či právo na přezkum rozhodnutí valné hromady soudem, a to s ohledem na kontext nadepsané věci. Čímž však soud neopomíjí další společnická práva jako právo na podíl na zisku, na likvidačním zůstatku, právo podat společnickou žalobu a zastupovat společnost v řízení o ní, či například právo podílet se na řízení společnosti na valné hromadě nebo mimo ni, právo na vystoupení ze společnosti či právo na vypořádací podíl.
54. Zejména dvě první citovaná práva společníka jsou podstatná, neboť jejich využití by tomto případě z důvodu typu žaloby podané v této věci – jakožto krajního prostředku řešení situace zhoršení postavení společníka – a s ohledem na argumenty žalobce mělo nastat nejdříve. Vzhledem k tomu, že však dotazem na žalobce soud zjistil, že tento spor je jediným řízením vedeným mezi žalobcem a žalovaným, je na místě uzavřít, že žalobce nevyčerpal všechny své prostředky (práva), která je možno použít v situaci, ze které vyvozuje zhoršení svého postavení. A tedy zcela jistě není na místě aby soud vyhověl návrhu žalobce a bylo užito prostředku dle § 89 z. o. k.
55. Pro případ že žalobce sporuje svolání, případně průběh, či rozhodnutí přijatá na valných hromadách, pak je adekvátní obranou napadení platnosti těchto valných hromad. Pokud žalobce jakožto společník má za to, že jeho právu na informace o společnosti není učiněno za dost, pak rovněž je na místě aby využil konkrétních nástrojů, jak se tohoto svého práva domoci, a sice podal žalobu na poskytnutí informací společností. Jelikož však nic z uvedeného podání žaloby v nadepsané věci nepředcházelo, a to ať už úspěšně či neúspěšně, je třeba uzavřít, že z hlediska povahy této žaloby jakožto krajního prostředku, tuto je na místě zamítnout, jako předčasnou, neboť zcela jistě není možné konstatovat, že po žalobci jakožto společníku není možné spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval, když tento měl jiné, adekvátní, možnosti, jakými se bránit. Jinými slovy, prostředek (tj. žaloba v této věci), který žalobce využívá za účelem obrany proti situaci, o které tvrdí, že ve společnosti od roku 2015 nastala, není prostředkem vhodným, neboť, jak popsáno výše, nedošlo k učinění kroků, které žalobě měly případně předcházet, aby rozhodnutí o povinnosti uzavřít smlouvu by rozhodnutím vůči společnosti proporcionálním, nad to žaloba byla podána jako bezprostřední reakce na svolání valné hromady 17. 2. 2015 už dne 29. 6. 2015,

aniž by žalobce využil jiných zákonem stanovených prostředků k řešení konfliktů, zvláště když se mělo jednat o první neshody mezi společníky.

56. Nad to soud musí doplnit, že z důkazů předložených žalobcem ani nijak nevyplývá, v čem konkrétně došlo ke zhoršení jeho postavení jakožto společníka společnosti – nikoli jednatele a nikoli zaměstnance. Případné uložení prostředků na účet advokátní úschovy a nemožnost dispozice s nimi je opět záležitostí spojenou s výkonem funkce jednatele a na postavení společníka má vliv jen stěží, když finance zůstávají majetkem společnosti, v hospodářských výsledcích společnosti rovněž nebyla pozorovatelná podstatná změna, když společnost se již v letech před rokem 2015 nacházela ve ztrátě, ani případná úhrada právních služeb společností JUDr. Krylovi není okolností zhoršující postavení žalobce jako společníka, když je zde možné případně vyvodit odpovědnost jednatele, který takové platby prováděl, pokud by tyto nebyly za služby pro společnost. Obdobně nelze spatřovat takové jednání ve svolání valné hromady na den 17. 2. 2015 (zejména s ohledem na možnost napadení platnosti takové valné hromady) ani v rozhodování o personálním obsazení společnosti.
57. Pouze pro doplnění soud uvádí, že jen stěží je na místě argumentovat zhoršením postavení žalobce, z důvodu ukončení pracovního poměru, když nejen že pracovní poměr společníka ke společnosti s jeho právy jakožto společníka nesouvisí (jak v podrobnostech vysvětleno výše), ale také ze svědecké výpovědi a odpovědi na pracovní nabídky (kterých bylo velké množství) vyplynulo, že žalobce nebyl osobou, se kterou by bylo přívětivé pracovní soužití, viz například prohlášení svědkyně, že „*nenechal na nikom nit suchou*“ a další o jeho arogantním chování.
58. Shrnuto, soud žalobu zamítl, neboť setrval na názoru, že žalobce neuvedl taková skutková tvrzení, přesto že byl soudem poučen dle ust. § 118a odst. 1 o. s. ř., která by vedla k tomu závěru, že žalovaný, v době, kdy byl většinovým společníkem, využil svého vlivu v ovládané osobě způsobem, který by vedl ke zhoršení postavení menšinového společníka, když takové zhoršení postavení nemá za prokázané. Práva společníků nelze směřovat s právy statutárních orgánů či zaměstnanců. Soud tedy neshledal využívání vlivu žalovaného jako tehdy většinového společníka. A i pro případ, že by vlivem žalovaného došlo ke zhoršení postavení žalobce jakožto společníka z důvodů, jaké žalobce v této věci tvrdí, pak i tehdy měl žalobce nejprve přistoupit k obraně prostředky přiměřenými, nikoli jako první variantu zvolit žalobu podanou v této věci, kterou lze označit za prostředek ultima ratio.
59. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud dle § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalovaný měl ve věci plný úspěch, a má tak vůči žalobci právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému vznikly náklady právního zastoupení dle § 7 odst. bod 7, § 7 a § 11 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb. (AT) ve výši 49 500 Kč za 1 úkon právní služby počítané z kupní ceny kterou žalobce požadoval za podíl ve společnosti uhradit (12 964 000 Kč), přičemž žalovaný provedl 19 úkonů právní služby (příprava a převzetí, vyjádření k žalobě ze dne 1. 12. 2015, replika k vyjádření žalobce ze dne 25. 5. 2016, vyjádření ze dne 15. 8. 2016, ze dne 25. 8. 2016, závěrečný návrh ze dne 19. 10. 2017, odvolání ze dne 15. 12. 2017, vyjádření k odvolání ze dne 24. 4. 2018, a ze dne 4. 10. 2019, vyjádření ze dne 15. 3. 2022, účast na jednání dne 3. 6. 2016, 16. 8. 2016, 30. 9. 2016, 3. 10. 2017, 20. 10. 2017, 13. 1. 2022, 25. 7. 2022 (přesahující 2 hodiny), 8. 12. 2022), (tj. 940 500 Kč); dále pak ½ úkony dle § 11 odst. 2 AT (vyjádření k návrhu ne přerušení řízení ze dne 14. 12. 2016, účast na jednání, na kterém byl pouze vyhlášen rozsudek dne 27. 10. 2017), (tj. 49 500 Kč); 21 paušálů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, (tj. 6 300 Kč); to vše navýšeno o 21% DPH dle § 137 odst. 3 o. s. ř. (tj. 209 223 Kč); celkem tak 1 205 523 Kč (940 500 + 49 500 + 6 300 + 209 223 Kč) k rukám jeho advokáta (§ 149 odst. 1 o. s. ř.) Mgr. Marka Vojáčka, ve lhůtě ke splnění povinnosti stanovené podle ust. § 160 odst. 1 věta první o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání do patnácti dnů ode dne jeho doručení k Vrchnímu soudu v Praze, prostřednictvím soudu podepsaného.

Nebude-li povinnost stanovená tímto rozhodnutím splněna dobrovolně, může se oprávněný domáhat nuceného splnění povinnosti návrhem na výkon rozhodnutí nebo návrhem na nařízení exekuce.

Praha 8. prosince 2022

JUDr. Kateřina Malíková
soudkyně